Comunitat Autònoma / Departament / Estat	COMUNITAT VALENCIANA
Municipi	NULES
Edifici	Parròquia Arxiprestal de Sant Bertomeu i Sant Jaume
Direcció	
Coordenades	39.852840 -0.154878
Protecció	El temple té la condició de Bé de Rellevància Local segons la Disposició Addicional Quinta de la Llei 5/2007, de 9 de febrer, de la Generalitat, de modificació de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià (DOCV Núm. 5.449 / 13.02.2007). En conseqüència les intervencions en les campanes han de ser comunicades a la Direcció General de Cultura adjuntant el projecte prèviament a l'inici dels treballs.

Descripció	Encara que no s'ha pogut obtenir data exacta de l'edificació del primer temple a Nules, va haver de ser en la segona meitat del segle XIII. En aquesta època, l'auge econòmic i demogràfic de la població anava a fer necessari un espai sagrat per a celebració del culte i l'admnistració dels sagraments. El nou temple es va projectar en estil gòtic, sense creuer, amb capelles entre contraforts i de dimensions no massa grans. A inici del segle XV es construïa un nou temple, a la cripta es van traslladar les restes dels senyors de Nules que fins llavors havien estat soterrats a la capella del castell. L'any 1482 es va construir un nou retaule major dedicat a sant Bartomeu, obra de Rodrigo d'Osona per encàrrec de Serafí de Centelles. Va ser en 1667 quan van començar les obres d'ampliació del temple, dirigides pel jesuïta Josep Saragossa i l'arquitecte Joan Ibáñez, es va canviar l'orientació del temple, ja que on abans estava l'altar major es va fer una nova porta principals, i es van construir nous presbiteri, creuer cobert per cúpula semiesfèrica amb llanterna, nova sagristia i el campanar (de 30 metres d'alt i planta quadrada). Durant les obres, que es van prolongar diversos segles, el culte no va deixar de celebrar-se en la parròquia. El retaule barroc de l'altar major, tot de talla de fusta daurada i estofada, es va acabar en 1733. A final del segle XIX es van construir dos nous retaules en els braços del creuer. I a inici del segle XX es va dotar el temple d'un nou paviment de marbre i es va renovar l'estucat del seu interior. Tot aquest esforç constructiu de tantes generacions de nulers va quedar truncat el 7 de juliol de 1938, quan el temple va ser dinamitat per les tropes republicanes i convertit en un munt de runes. Acabada la Guerra Civil, Regions Devastades va encarregar diversos projectes per a l'edificació d'un nou temple en el mateix solar, i el projecte va ser acceptat per Julián Francisco Fornies. La primera pedra es va col·locar el 1944, però les obres avançarien lentament. La manca de pressupost va impedir que es dugueren a terme els projectes decoratius, la qual cosa va suposar una austeritat gens comparable amb la magnificència del temple anterior. En qualsevol cas, l'afany dels fidels ha permés anar decorant el temple amb el pas dels anys, per poder donar-li un aspecte més digne. El nou temple és de planta rectangular, de 52x22 metres, compost de 3 naus i creuer, tot això en estil neoclàssic. La nau central es cobreix amb volta de canó, i sobre les naus laterals s'ubiquen les tribunes i el cor alt, per a donar major capacitat al temple. Sobreïx l'esvelta cúpula, de mitja taronja sobre tambor circular coberta amb teules vidriades. La porta principal s'ubica als peus del temple i la porta lateral recau a la plaça Major. Les dos portades estan llaurades en pedra, de forma harmònica amb l'arquitectura de la mateixa plaça. El temple disposa a més de sagristia, capella del Sagrari, despatxos parroquials, etc. www.nules.es (25-09-2015)
Campanes	
Fotos	50
Tocs actuals de campanes	
Conservació, manteniment	
Propostes	

Autors de la documentació	MARTÍNEZ MONTÉS, José Luis
Data	14-08-2016

Campanes desaparegudes

Localització	Campana	Fonedor	Any fosa	Diàmetre (en cm)	Pes
	Sant Miquel (Refosa)	ROSES, HERMANOS	1924	86	368
	Maria de la Soledat (REFOSA)	MANCLÚS, SALVADOR	1964	106	690
	Campana mitjana (desapareguda)	ORTIZ GARGOLLO, PEDRO (GÜEMES)	1614	110	771
	Maria, La Grossa (refosa)	GUILLEM, FRANCISCO	1821	132	1332

Campanes actuals

Localització	Campana	Fonedor	Any fosa	Diàmetre (en cm)	Pes
Espadanya	Santa Maria (0)	DE LA VIÑA, JUAN ANTONIO	1733	39	34
Interior del temple parroquial.	Sant Pere (1)		1640	27	11
Sala de campanes	Sant Xotxim (1)	PORTILLA, HERMANOS (GAJANO)	2003	47	**70**
Sala de campanes	Campana dels Quarts (A)	ROSES, HERMANOS	1928	72	216
Sala de campanes	Sant Miquel (2)	PORTILLA, HERMANOS (GAJANO)	2000	76	**278**
Sala de campanes	Anna Maria de Jesús, La Bàrbera (3)	ROSES SOLER, VICENTE DOMINGO	1921	99	**602**

Sala de campanes	Campana de les hores, Crist Rei (B)	ROSES, HERMANOS	1928	105	**583**
Sala de campanes	Santa Maria, La Maria de la Soletat (4)	PORTILLA, ABEL (GAJANO)	2015	113	**934**
Sala de campanes	Sant Bertomeu, La Grossa (5)	MANCLÚS, SALVADOR	1965	132	**1310**

Información completa: Parròquia Arxiprestal de Sant Bertomeu i Sant Jaume - NULES (COMUNITAT VALENCIANA)

PDF (15-11-2026)